

Οδηγός για εκπαιδευτικούς

Στη διάρκεια των δραστηριοτήτων που προτείνονται, οι μαθητές/ριες, οδηγούνται με τρόπο διερευνητικό και βιωματικό στη γνώση καλλιεργώντας τη φαντασία, την κριτική σκέψη, και την δημιουργικότητα τους. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού στη διαδικασία, και κυρίως ο τρόπος που προσεγγίζει τους/τις μαθητές/ριες, καθώς καλείται να τους παρακινήσει να συνδέσουν την εμπειρία τους στη δραστηριότητα με αυτή στο σχολικό περιβάλλον, την καθημερινή ζωή αλλά και τη ζωή γενικότερα, σε κάθε κοινωνική της έκφανση.

Θεωρητικό πλαίσιο – Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία της μη τυπικής εκπαίδευσης βασίζεται στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών οι οποίοι καλούνται να ανταλλάξουν τις εμπειρίες τους στη μάθηση μέσα από διαδραστικές δραστηριότητες με εθελοντικό χαρακτήρα. Αποτελεί μία μαθητοκεντρική και συλλογική προσέγγιση με στόχο την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καταπολέμησης στερεοτυπων αντιλήψεων και προκαταλήψεων κάθε μορφής. Μέσα από το βιωματικό παιχνίδι και τη δυναμική της ομάδας, δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να καλλιεργήσουν τη φαντασία, τη δημιουργικότητα και την κριτική τους συνείδηση ώστε να αντιληφθούν τους εαυτούς τους ως μέρη ενός κοινωνικού συνόλου όπου αλληλεπιδρούν με σεβασμό, ισότητα και διάθεση για συμμετοχή. Μέσα από τις δραστηριότητες, στόχος είναι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών/ριών, η καλλιέργεια του αισθήματος του σεβασμού και της αλληλεγγύης και η ενεργή συμμετοχή όλων στη διαδικασία της μάθησης.

Η μεθοδολογία της μη τυπικής εκπαίδευσης εισάγει διαφορετικά εργαλεία μάθησης από αυτά της παραδοσιακής μορφής της σχολικής εκπαίδευσης. Τα εργαστήρια αποτελούν μία προσπάθεια η εκπαίδευση για την ισότητα των φύλων να εμπλουτιστεί στις σχολικές τάξεις και με εναλλακτικές μεθόδους μάθησης. Για τον λόγο αυτό, η ΜΚΟ “ANTIGONH” τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς φορείς, κυρίως Γραφεία Αγωγής Υγείας, καθώς και με διευθυντές/ριες σχολείων, εκπαιδευτικούς σχολικών τάξεων ή/και συλλόγους γονέων.

Οι δραστηριότητες μη τυπικής εκπαίδευσης για την ευαισθητοποίηση των παιδιών σε κοινωνικά ζητήματα όπως είναι και τα ζητήματα ταυτότητας φύλου, απαιτούν από τον/την εκπαιδευτή/ρια τη διαμόρφωση ενός φιλικού μαθησιακού περιβάλλοντος όπου η ομάδα να μπορεί να συνεργάζεται με σεβασμό στη διαφορετικότητα. Επίσης, ο/η εκπαιδευτής/ρια

καλείται ανάλογα με την περίπτωση να επιλέγει ή και να προσαρμόζει τα εργαλεία μη τυπικής μάθησης σύμφωνα με τους μαθησιακούς στόχους, τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της κάθε ομάδας μαθητών/ριών. Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών γύρω από τη μεθοδολογία της μη τυπικής μάθησης και η διάδοση των εκπαιδευτικών εργαλείων που εισάγει είναι δύο ακόμη στόχοι των εκπαιδευτικών εργαστηρίων.

Σε όλα τα εργαστήρια οι μαθητές θα συμμετέχουν σε δραστηριότητες με άξονα την ενεργή συμμετοχή, τη συνεργασία, τη δημιουργία και την ελεύθερη έκφραση όπως είναι η μυθοπλασία, η δραματοποίηση, το παιχνίδι ρόλων, οι δραστηριότητες προσομοίωσης κ.ά. Οι τεχνικές που συνήθως περιλαμβάνονται σε ένα εργαστήριο μη τυπικής εκπαίδευσης είναι η μελέτη περιπτώσεων, η δημιουργική / καλλιτεχνική έκφραση, η προσομοίωση, το παιχνίδι ρόλων, η δραματοποίηση και η μυθοπλασία, ο καταγισμός ιδεών και οι εργασίες (project).

Εφαρμογή – Αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού

Ο/η εκπαιδευτής/ρια μπορεί να επιλέξει να πραγματοποιήσει και τα 3 δίωρα εργαστήρια ή και να επιλέξει την κατάλληλη εκπαιδευτική δραστηριότητα σύμφωνα με τον αριθμό των μαθητών/ριών, τον χρόνο που διαθέτει, αλλά κυρίως αφού λάβει υπόψη του τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες, τα βιώματα, τις εμπειρίες και την ψυχολογική κατάσταση των μελών της ομάδας. Για τον λόγο αυτό, η “ANTIGONE” πριν την πραγματοποίηση του εργαστηρίου, θα επικοινωνήσει με τον/την εκπαιδευτικό της τάξης για τυχόν προσαρμογές που ίσως χρειάζεται να γίνουν σύμφωνα με τα προφίλ των συμμετεχόντων/ουσών μαθητών/ριών.

Για να είναι λειτουργική, η ομάδα θα πρέπει να αποτελείται από μικρό αριθμό ατόμων (έως περίπου 20 άτομα) ενώ ενδείκνυται να υπάρχει ελεύθερος χώρος για τις δραστηριότητες. Είναι πρακτικό επίσης οι καρέκλες να μετακινούνται έτσι ώστε εκπαιδευτής/ρια και συμμετέχοντες/ουσες να μπορούν να κάθονται κυκλικά στο δεύτερο μέρος της δραστηριότητας που γίνεται η συζήτηση με την ομάδα και η αξιολόγηση.

Βασικά σημεία στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελούν η παρατήρηση, ο αναστοχασμός και η ομαδική συζήτηση. Στην πρώτη φάση της δραστηριότητας οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά και να δουλέψουν ομαδικά με τρόπους δημιουργικούς και ευχάριστους. Ακολουθεί ομαδική συζήτηση κατά τη διάρκεια της οποίας μέσω της ανατροφοδότησης και με το συντονισμό του/της εκπαιδευτή/ριας, οι μαθητές/ριες έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις εμπειρίες τους, να συναισθανθούν τα μέλη της ομάδας, να συνδέσουν την εμπειρία της δραστηριότητας με τον πραγματικό τους κόσμο και να εμβαθύνουν στους εκπαιδευτικούς στόχους της δραστηριότητας.

Ο/η εκπαιδευτής/ρια θα πρέπει να διατηρεί το ρόλο του συντονιστή σε όλη τη διάρκεια των

ANTIGONE - Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης
για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία
ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
Πτολεμαίων 29Α, 6^{ος} όροφος, 54630 Θεσσαλονίκη
τηλ: +30-2310-285.688, φαξ: +30-2310-222.503
info@antigone.gr www.antigone.gr
Skype: antigone.information.centre

δραστηριοτήτων χωρίς να στοχοποιεί συγκεκριμένους μαθητές/ριες και χωρίς να διατυπώνει τις προσωπικές του απόψεις και στερεότυπες αντιλήψεις. Επίσης, θα πρέπει να ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/ριες να συμμετέχουν στο βαθμό που οι ίδιοι/ες επιθυμούν, χωρίς να επιτρέπει την έκφραση προσωπικών επιθέσεων και αποδοκιμασιών στην ομάδα. Τέλος, είναι σημαντικό να εμψυχώνει και να επιβραβεύει τους/τις μαθητές/ριες καθώς και να συμβάλει στη διατήρηση ενός ευχάριστου και ομαδοσυνεργατικού κλίματος στην τάξη.

Οι δραστηριότητες που προτείνονται από την ομάδα της “ANTIGONΗΣ” για τη θεματική εβδομάδα, μπορούν να εφαρμόζονται παράλληλα με το τυπικό πρόγραμμα εκπαίδευσης για την καταπολέμηση των προκαταλήψεων και των διακρίσεων βάσει φύλου. Εκτός από τη σχολική τάξη, οι ίδιες δραστηριότητες θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και σε ένα λιγότερο τυπικό εκπαιδευτικό περιβάλλον όπως για παράδειγμα σε μία εκπαιδευτική επίσκεψη σε έναν φορέα για τα δικαιώματα των γυναικών, σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται για παγκόσμιες μέρες κ.ά.